

CHOV PRASAT

Pohoda a výživa zvířat v ekologickém zemědělství v kontrastu k průmyslovým velkochovům

- **Člověk chová prase pro potravu již deset tisíc let.** Domestikace prasat proběhla ve více domestikčních centrech, zvláště v Asii, ale i v Anglii, Americe a v dalších zemích.
- Chov prasat v České republice patřil k tradičním odvětvím hospodářství. Lidé chovali prasata **doma v chlívků v každé rodině a tradicí byly domácí zabijačky** a stejně tak každý zemědělský podnik měl svůj chov a výkrm prasat. S tvrdou konkurencí v rámci Evropské unie se snížily stavy prasat v České republice na méně než polovinu, na cca 1,5 milionu prasat. Spotřeba vepřového masa se však nemění a činí 41 kg na osobu a rok. Česká republika tudíž polovinu vepřového masa musí dovážet.
- Prasata jsou nejčastěji chována ve velkovýkrmnách, **kde jsou až tisíce prasat v uzavřeném prostoru** bez možnosti venkovního výběhu, bez podestýlky.

ZÁKLADEM EKOLOGICKÉHO CHOVU PRASAT JE PSYCHICKÁ A FYZICKÁ POHODA ZVÍŘAT, KTEROU PODPORUJE:

- dostatek životního prostoru
- celoroční přístup do výběhu, ve kterém mohou prasata rýt
- snadný přístup k čerstvé vodě a krmivu a pohodlné podestlané místo k odpočinku
- chov prasat i prasnic ve skupinách a přirozená plemenitba

CHOV PRASAT U NÁS, VYUŽITÍ

- Na rozdíl od ostatních hospodářských zvířat **jsou prasata všežravci** – žijí se rostlinami i živočišnými bílkovinami. Nejčastěji se krmí obilným šrotem. **Lidé náleží také k všežravcům.** Trávicí trakt člověka a prasete je podobný (monogastři).
- U nás se chová několik plemen, **nejběžnější je prase bílé ušlechtilé**, známé je také české plemeno přeštické černostrakaté. V čistokrevné formě se však vyskytují vzácně, chovají se ve formě kříženců (hybridů). V současné době je hlavně v Maďarsku, ale i u nás **velmi populární plemeno Mangalica** – kučeravé plemeno. Prasata se vykrmují do hmotnosti zhruba 90 až 110 kg. Jejich výkrm trvá 5 až 7 měsíců.
- Z vepřového masa se vyrábí slanina, klobásy, jitrnice, jelita, využívá se i kůže a štětiny na výrobu štětců. **Prasata mají spojitost také s lékařstvím.** Prasečí inzulin se podobá lidskému, proto se používá při léčbě cukrovky. Při léčbě rozsáhlých popálenin u lidí lze použít kůži z prasete nebo lze speciálně upravenou prasečí srdeční chlopu implantovat lidem místo jejich vlastní.

OTÁZKY:

1. V některých zemích se prasata cvičí k vyhledávání:

- A** zlata **B** lanýžů **C** osob při závalech

2. Samec prasete se nazývá:

- A** kanec **B** kňour **C** divoček

3. Skupina selat narozených najednou se nazývá:

- A** rodinka **B** vrh selat **C** snůška

4. Prasnice obvykle rodí:

- A** deset až patnáct selat **B** jedno až dvě selata **C** třicet selat

